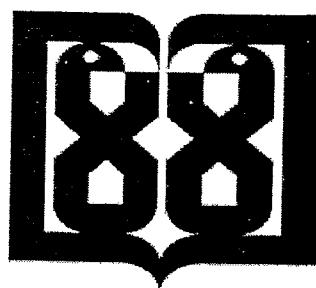

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٩٠٢٦

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده داروسازی

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای عمومی داروسازی

موضوع:

بررسی نقش مهارکننده فسفو دی استراز GMP بر اثرات ترکیب ارگانوفسفره در ایجاد اکسیداتیو استرس و تغییرات نیتریک اکساید گلوکز و انسولین در جزایر لانگرهانس ایزوله پانکراس

اساتید راهنما:

جناب آقای دکتر محمد عبداللهی

جناب آقای دکتر سید ناصر استاد

نگارش:

الهام درمنکی فراهانی

۱۳۸۶/۰۶/۳۰

شماره پایان نامه: ۴۶۵۵

سال تحصیلی: ۱۳۸۵ - ۸۶

۹۷۲۶

همه عمر بر ندارم سر از این خمار مستی

که هنوز من نبودم که تو در دلم نشستی

تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتاد

دگران روند و آیند و تو همچنان که هستی

تقدیم به

پدر عزیزم به پاس زحمات و محبتهای بی کرانش

مادر مهربان و با جان برابرم ، او که زلال چشمانش
جاری عشق، صدای پر مهرش ترنم عاطفه و قلبش به
وسعت بیکرانه هاست، وجود پر مهری که تمام زیباییهای
زندگیم را مدیون محبتهای بی دریغش هستم

تقدیم به

برادران عزیز و خواهر مهربانم که دلهاشان به پاکی و
بزرگی دریاست، به پاس تمام صداقتها و خوبی هایشان
بهترین ها را برایشان آرزومندم

تقدیم به

دوستی پر مهر و گرانقدر، خانم غفور رشیدی به پاس
همدلی و همراهیش ، تشکرم از او را با بهترین آرزوهای
قلبی ام برایش همراه می کنم

با تشکر و سپاس فراوان از

استاد ارجمند، جناب آقای دکتر عبداللهی که تهیه و
تدوین این پایان نامه مرهون راهنماییها و توجهات
بی دریغ ایشان بوده است

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر استاد به پاس
راهنماییهای ارزنده اشان

با تشکر فراوان از سرکار خانم علی احمدی که با کمکهای
دلسوزانه خود همواره مرا یاری کردند

با تشکر از هیئت قضات محترم که زحمت قضاؤت این
پایان نامه را به عهده داشتند

و سپاس فراوان از دوستانم در ورودی ۷۹، بستگان و
عزیزانم که مرا به حضور خود در جلسه دفاع مفتخر
نمودند

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده.....	۱
فصل اول: مقدمه	۳
بخش اول: ارگانوفسفره ها.....	۴
۱-۱-۱- کلیات.....	۵
۱-۱-۲- مکانیسم اثر ارگانوفسفره ها.....	۵
۱-۱-۳- فارماکوکینتیک.....	۶
۱-۱-۳-۱- جذب.....	۶
۱-۱-۳-۲- توزیع.....	۷
۱-۱-۳-۳- متابولیسم.....	۷
۱-۱-۳-۴- دفع.....	۷
۱-۱-۴- عالیم.....	۸
۱-۱-۵- عالیم کلینیکی و تشخیص بالینی مسمومیت.....	۸
۱-۱-۵-۱- بحران حاد کولینرژیک	۸
۱-۱-۵-۲- سندرم بینابینی.....	۹
۱-۱-۵-۳- نوروپاتی تاخیری	۹
۱-۱-۶- عوارض	۹
۱-۱-۷- آثار ارگانوفسفره های بر حیوانات آزمایشگاهی	۱۰
۱-۱-۸- درمان مسمومیت با سموم ارگانوفسفره	۱۱
۱-۱-۹- دیازینون.....	۱۲
۱-۱-۹-۱- کینتیک و متابولیسم	۱۳
۱-۱-۹-۲- تاثیر بر حیوانات آزمایشگاهی	۱۴
۱-۱-۹-۳- تاثیر بر انسان	۱۴
۱-۱-۱۰- آنزیم کولین استراز	۱۵
بخش دوم: گلوكز خون.....	۱۸
۱-۲-۱- گلوكز خون	۱۹

۱۹	۱-۲-۲-۱-انتقال گلوکز از غشاء سلول.
۲۰	۱-۳-۲-۱-اثر انسولین بر انتشار تسهیل شده گلوکز.
۲۰	۴-۲-۱-مکانیسم‌های کنترل دقیق گلوکز خون.
۲۲	بخش سوم: انسولین
۲۳	۱-۱-۳-۱-توزیع آناتومیکال و سازمان سلولی جزایر لانگرهانس.
۲۶	۱-۲-۳-۱-انسولین.
۲۶	۱-۳-۳-۱-عوامل موثر در تنظیم ترشح انسولین.
۲۶	۱-۳-۳-۱-۱-گلوکز.
۲۸	۱-۳-۳-۱-۲-عوامل هورمونی.
۲۸	۱-۳-۳-۱-۳-عوامل دارویی.
۲۸	۱-۴-۳-۱-CAMP
۳۰	بخش چهارم: سیکلیک نوکلئوتیدها و مهارکننده‌های فسفودی استراز.
۳۱	۱-۴-۱-پیامبرهای ثانویه.
۳۱	۱-۴-۲-آنواع پیامبرهای ثانویه.
۳۱	۱-۴-۳-۱-cyclic AMP
۳۲	۱-۴-۳-۱-cyclic GMP
۳۲	۱-۴-۲-۱-آنزیم گوانولیلیل سیکلانز.
۳۲	۱-۴-۲-۲-۱-مسیرهای عملکردی cGMP
۳۳	۱-۴-۲-۲-۱-۳-آثر آنزیم فسفودی استراز بر cGMP
۳۳	۱-۴-۳-۱-مهارکننده‌های فسفودی استراز.
۳۳	۱-۴-۳-۱-۱-مهارکننده‌های فسفودی استراز تیپ III
۳۳	۱-۴-۳-۱-۲-مهارکننده‌های فسفودی استراز تیپ IV
۳۴	۱-۴-۳-۱-۳-مهارکننده‌های فسفودی استراز تیپ V
۳۴	۱-۴-۳-۱-۱-سیلیدنافیل.
۳۴	۱-۴-۳-۱-۱-۱-تاریخچه.
۳۵	۱-۴-۳-۱-۲-۱-۲-۳-۴-۱-مکانیسم.
۳۷	۱-۴-۳-۱-۳-۱-۲-۳-۴-۱-فارماکوکینتیک.
۳۷	۱-۴-۳-۱-۳-۱-۲-۳-۴-۱-کاربرد.
۳۷	۱-۴-۳-۱-۳-۱-۲-۳-۴-۱-۵-اندیکاسیونهای احتمالی در آینده.
۳۸	۱-۴-۳-۱-۳-۴-۱-۶-عوارض جانبی.

۳۸	۱-۴-۳-۲-۳-۷-۱- موارد احتیاط در مصرف سیلیدنافیل
۳۹	بخش پنجم: نیتریک اکساید
۴۰	۱-۵-۱- تاریخچه
۴۱	۱-۵-۲- آزادسازی و تولید نیتریک اکساید در بدن
۴۲	۱-۵-۳- مکانیسم عمل نیتریک اکساید
۴۳	۱-۵-۴- فیزیولوژی و پاتوفیزیولوژی و فارماکولوژی نیتریک اکساید
۴۴	۱-۴-۵-۱- سیستم عروقی
۴۵	۱-۴-۵-۲- سیستم عصبی
۴۶	۱-۴-۵-۳- پلاکتها
۴۷	۱-۴-۵-۴- سیستم ایمنی
۴۸	۱-۵-۵-۱- نیتریک اکساید و مسمومیت کبدی ناشی از دارو
۴۹	۱-۵-۶-۱- نیتریک اکساید و آسیب کبدی اکسیداتیو
۴۹	بخش ششم: استرس اکسیداتیو
۵۰	۱-۶-۱- رادیکالهای آزاد و انواع آن
۵۱	۱-۶-۲- مکانیسم سمیت توسط رادیکالهای آزاد
۵۲	۱-۶-۳- مکانیسم دفاع سلولی در برابر رادیکالهای آزاد
۵۲	۱-۶-۴-۱- سیستمهای حفاظتی آنزیماتیک
۵۳	۱-۶-۴-۲- سیستمهای حفاظتی غیر آنزیماتیک
۵۴	۱-۶-۴-۳- پراکسیداسیون چربیها
۵۵	۱-۶-۴-۵- استرس اکسیداتیو
۵۶	۱-۶-۴-۶-۱- روشهای ارزیابی استرس اکسیداتیو
۵۷	۱-۶-۴-۶-۱-۱- ارزیابی میزان پراکسیداسیون چربیها
۵۷	۱-۶-۴-۶-۱-۲- ارزیابی میزان فعالیت آنتی اکسیدانت
۵۸	۱-۷-۱- سایتوکاینها
۵۸	۱-۷-۱-۱- ویژگیهای سایتوکاینها
۵۸	۱-۷-۱-۲- Tumor Necrosis Factor Alpha
۵۸	۱-۷-۱-۳- منابع تولید TNF- α

۴-۷-۱	- فعالیتهاي بیولوژیک TNF- α	۵۹
۶۱	فصل دوم: موادوروش ها	
۶۲	۱- موادوسایل موردنیاز	۶۲
۶۲	۲- حیوان آزمایشگاهی موردنیاز	۶۲
۶۳	۳- تیمار کردن حیوانات	۶۳
۶۳	۴- ۱- گروه تعیین دور زیانیون	۶۳
۶۳	۴- ۲- گروه تست دارو	۶۳
۶۴	۴- ۳- تهیه بافرها	۶۴
۶۴	۴- ۴- ۱- بافرهانکس	۶۴
۶۴	۴- ۴- ۲- بافرکربس	۶۴
۶۵	۴- ۴- ۳- بافرلیزکنند	۶۵
۶۵	۵- روش کار	۶۵
۶۵	۵- ۱- جداسازی جزایر لانگرهانس	۶۵
۶۸	۵- ۲- تهیه پلاسمای	۶۸
۶۸	۵- ۳- روشهای آنالیز	۶۸
۶۸	۵- ۴- سنجش گلوکز پلاسمای	۶۸
۶۸	۶- ۱- موادوسایل موردنیاز	۶۸
۶۸	۶- ۲- دستگاه مورداستفاده	۶۸
۶۸	۶- ۳- اصول روش	۶۸
۶۹	۶- ۴- آماده کردن Glucose Working Solution	۶۹
۶۹	۶- ۵- روش انجام آزمایش	۶۹
۷۰	۶- ۶- تعیین مقدار پروتئین (متدلوری)	۷۰
۷۱	۶- ۷- تهیه منحنی استاندارد	۷۱
۷۱	۷- ۱- اندازه گیری فعالیت آنتی اکسیدانت باروش FRAP	۷۱
۷۲	۷- ۲- وسایل و مواد موردنیاز	۷۲
۷۲	۷- ۳- تهیه و آماده سازی مواد مربوط به سنجش فعالیت آنتی اکسیدانت	۷۲
۷۳	۷- ۴- روش اندازه گیری فعالیت آنتی اکسیدانت	۷۳
۷۳	۷- ۵- ارزیابی میزان پراکسیداسیون لیبیدی باروش TBA	۷۳
۷۴	۷- ۶- کپلکس صورتی	۷۴
۷۴	۷- ۷- موادوسایل موردنیاز	۷۴

۳-۹-۲- تهیه و آماده سازی مواد مربوط به سنجش میزان پراکسید اسیون لیپیدها	۷۴
۴-۹-۲- روش اندازه گیری میزان پراکسید اسیون لیپیدی	۷۵
۱۰-۲- اندازه گیری غلظت نیتریک اکساید	۷۶
۱۰-۲- اساس آزمایش	۷۶
۲-۱۰-۲- واکنش گرها	۷۶
۳-۱۰-۲- آماده سازی نمونه ها	۷۷
۴-۱۰-۲- آماده سازی مواد واکنش گر	۷۸
۵-۱۰-۲- روش کار	۷۹
۱۱-۲- سنجش انسولین پلاسمای	۸۰
۱-۱۱-۲- مواد لازم	۸۰
۲-۱۱-۲- توضیحات تست	۸۰
۳-۱۱-۲- آماده سازی نمونه ها	۸۱
۴-۱۱-۲- پروسه سنجش	۸۱
۱۲-۲- اندازه گیری فعالیت آنزیم کولین استراز	۸۲
۱-۱۲-۲- تهیه و آماده سازی مواد مربوط به سنجش کولین استراز پلاسمای	۸۲
۲-۱۲-۲- اندازه گیری فعالیت کولین استراز پلاسمای	۸۳
۳-۱۲-۲- شمایی از واکنش های انجام شده	۸۴
۱۳-۲- سنجش فاکتور نکروز کننده بافتی در جای رایزو له پانکراس	۸۵
۱۴-۲- آنالیز آماری	۸۵
فصل سوم: نتایج	۸۶
۱-۳- فعالیت کولین استراز	۸۷
۲-۳- سنجش گلوکز	۸۷
۳-۳- سنجش انسولین	۸۸
۴-۳- سنجش Total NO	۸۸
۵-۳- TBARS	۸۹
۶-۳- TAP	۸۹
۷-۳- TNF- α	۹۰
فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری	۹۸
فهرست منابع و مأخذ	۱۰۹
چکیده انگلیسی	۱۱۴

فهرست جداول و نمودارها و تصاویر

عنوان.....	صفحه
شكل ۱-۱-۱- واکنش ارگانوفسفره ها و آنزیم کولین استران ۶	
شكل ۱-۱-۲- ساختار شیمیایی دیازینون ۱۲	
شكل ۱-۳-۱- نمایی از پانکراس، طحال و کیسه صفراء ۲۴	
شكل ۱-۳-۲- نمایی از یک Islet لانگرهانس ۲۵	
شكل ۱-۳-۳- جزایر لانگرهانس ۲۵	
شكل ۱-۳-۴- عوامل موثر در ترشح انسولین ۲۷	
شكل ۱-۴-۱- مکانیسم اثر سیلدنافیل ۳۶	
جدول ۱-۱-۱- مکانیسم های حفاظتی آنزیماتیک ۵۰	
شكل ۱-۲- نمایی از شکم ۶۷	
شكل ۲-۲- گره زدن مجرای صفراء ۶۷	
شكل ۲-۳- نمایی از جزایر پروفیوژن ۶۷	
شكل ۲-۴- واکنش های انجام شده حین اندازه گیری فعالیت کولین استران ۸۴	
جدول ۲-۱- اثر دیازینون و سیلدنافیل بر روی فعالیت کولین استران پلاسمما، انسولین، غلظت گلوکزو پارامترهای استرس اکسیدانتیو / نیتروزاتیو جزایر لانگرهانس ۹۰	
نمودار ۲-۱- اثر دیازینون و سیلدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی فعالیت کولین استران پلاسمما ۹۱	
نمودار ۲-۲- اثر دیازینون و سیلدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت گلوکز پلاسمما ۹۲	
نمودار ۲-۳- اثر دیازینون و سیلدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت انسولین پلاسمما ۹۳	
نمودار ۲-۴- اثر دیازینون و سیلدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت نیتریک اکساید در جزایر لانگرهانس ۹۴	
نمودار ۲-۵- اثر دیازینون و سیلدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت TBARS در جزایر لانگرهانس ۹۵	

نمودار ۳-۶- اثر دیازینون و سیلیدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت TAP در جزایر لانگرها نس ۹۶
نمودار ۳-۷- اثر دیازینون و سیلیدنافیل به تنها یی یا ترکیب با هم بر روی غلظت TNF- α در جزایر لانگرها نس ۹۷